

بررسی علل هیدرونفروز قبل از تولد و رابطه آن با شدت اتساع لگنچه در نوزادان و شیر خواران

دکتر حسین عماد ممتاز*، دکتر محمدعلی سیف ربیعی**

دریافت: ۸۸/۱۲/۱۱، پذیرش: ۸۹/۴/۱۵

چکیده:

مقدمه و هدف: با افزایش سونوگرافی قبل از تولد، میزان گزارش موارد ابتلا به هیدرونفروز جنینی افزایش یافته است. بررسی علل هیدرونفروز قبل از تولد می‌تواند به شناخت بهتر روند بیماری و تعیین پروتکل درمانی این بیماران منجر شود. از سوی دیگر شدت اتساع لگنچه کلیه در سونوگرافی اول بعد از تولد ممکن است با علت زمینه‌ای هیدرونفروز جنینی در ارتباط بوده و در نحوه برخورد تشخیصی با بیماران موثر باشد. بنابراین مطالعه حاضر با هدف تعیین علل هیدرونفروز قبل از تولد در نوزادان و ارتباط آن با شدت اتساع لگنچه در آنان انجام شد.

روش کار: این یک مطالعه توصیفی مقطعی بر روی ۶۰ نوزاد می‌باشد که در آن پرونده‌های نوزادان با تشخیص هیدرونفروز جنینی ارجاع شده به درمانگاه‌های بیمارستان بعثت و اکباتان همدان از نظر علل هیدرونفروز و شدت اتساع لگنچه کلیه مورد بررسی قرار گرفته است. ارزیابی دیلاتاسیون لگنچه کلیه نوزاد بوسیله اندازه‌گیری قطر قدامی-خلفی لگنچه در سونوگرافی بعد از ۳ روز از تولد صورت گرفت و بیماران مورد بررسی بر اساس شدت دیلاتاسیون به سه گروه ۱- خفیف (۵ تا ۹/۹ میلیمتر)، ۲- متوسط (۱۰ تا ۱۴/۹ میلیمتر) و ۳- شدید (بیشتر یا مساوی ۱۵ میلیمتر) تقسیم شدند. تمامی نوزادان در طی پیگیری‌های سرپایی تحت سیستم اوروگرافی رادیولوژیک یا رادیو ایزوتوپ و همچنین اسکن رادیو ایزوتوپ (DTPA) از نظر تشخیص رفلکس مثانه به حالب و اوروپاتی‌های انسدادی قرار گرفتند.

نتایج: از ۶۰ بیمار مورد مطالعه ۴۴ نفر (۷۳٪) پسر و ۱۶ نفر (۲۷٪) دختر بودند. علت هیدرونفروز جنینی در ۳۲ بیمار (۵۳/۳٪) انسدادی و در ۲۸ بیمار (۴۶/۷٪) غیر انسدادی بود. در ۳۱ نفر دیلاتاسیون لگنچه از نوع خفیف بوده که علت ۲۴ مورد (۷۷/۴٪) آن غیر انسدادی و ۷ مورد (۲۲/۶٪) انسدادی بود. در ۲۴ نفر دیلاتاسیون لگنچه از نوع متوسط بوده که علت ۱۷ مورد (۷۰/۸٪) انسدادی و ۷ مورد (۲۹/۲٪) غیر انسدادی بود. در ۵ نفر دیلاتاسیون لگنچه از نوع شدید بود که در ۴ مورد (۸۰٪) انسدادی و ۱ مورد (۲۰٪) غیر انسدادی بود.

نتیجه نهایی: علل انسدادی، حدود نیمی از هیدرونفروزهای جنینی را در بیماران مورد مطالعه باعث شده است و شایعترین علت هیدرونفروز تنگی لگنچه به حالب و در درجه بعد ایدیوپاتیک و رفلکس مثانه به حالب می‌باشد. شدت دیلاتاسیون لگنچه ارتباط مستقیمی با انسدادی بودن هیدرونفروز دارد ($P < 0.05$) و می‌توان از آن به عنوان راهنما برای انتخاب کارهای تشخیصی بعدی استفاده نمود.

کلید واژه‌ها: اتساع لگنچه کلیه / سونوگرافی / هیدرونفروز

مقدمه:

۲۰-۱۸ هفته‌ای حاملگی مشخص می‌شوند (۱). در این میان آنومالیهای مجاری ادراری بخصوص هیدرونفروز از اهمیت خاصی برخوردارند، به طوریکه هیدرونفروز شایعترین اشکال سرشتی است که در سونوگرافی بارداری

سونوگرافی زمان بارداری امکان تشخیص بسیاری از آنومالیهای داخل رحمی را فراهم می‌سازد و در حقیقت بیشتر آنومالیها در سونوگرافی روتین جنینی در سن

* استادیار گروه کودکان دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان (hemmtz@yahoo.com)

** استادیار گروه پزشکی اجتماعی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان